

5-бальною шкалою розглядають логістичну систему країни, в якій вони працюють. На базі оцінки міжнародного і внутрішнього індексу ефективності логістики робиться розрахунок індексу LPI, що визначає місце країни серед інших країн світу [2].

Рейтинг замикають Афганістан, Зімбабве, Лаос, Лесото, Екваторіальна Гвінея, Мавританія, Сомалі, Гаїті і Сирія. У десятці лідерів рейтингу знаходяться переважно країни Європи. Перше місце з 2007 р. впевнено утримує Німеччина, якій також вдається з кожним роком підвищувати загальний рівень LPI [2].

Слід зазначити, що низьке процвітання інфраструктури шляхів України та міграція кваліфікованих кадрів до країн Європи веде до нерівномірності європейської інфраструктури і обтяжує автомобільний та повітряний простір. Проаналізувавши загальну логістичну ситуацію в країнах ЄС та Україні, можна вважати, що транспорт в європейських країнах більш модернізований, ніж в Україні. Україні слід приєднатись до удосконалення загальноєвропейського логістичного простору (зокрема, логістичних центрів), що складається з поліпшення показників енергоефективності транспортних засобів; оптимізацію роботи мультимодальних логістичних схем; більш результативне застосування логістичної інфраструктури завдяки покращеному управлінню перевезеннями, складуванням та інформаційними системами; оптимізацію потужності для задоволення зростаючого попиту на логістику України та регіонів ЄС.

Список використаних джерел:

1. Глобалізація процесів логістики / Г.А. Плахута // Маркетинг: теорія і практика. Зб. наук. праць СНУ ім. В. Даля. – 2010. – Вип. 16. – С. 169–173.
2. The World Bank. Logistics Performance Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lpi.worldbank.org/international/global>
3. Trade Logistics in the Global Economy. 2018. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.gtai.de/GTAI/Content/EN/Invest/_SharedDocs/Downloads/Extern/Studies/2018/world-banks-logistics-performance-2018.pdf?v=2

Сулима Я. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ЕКОНОМІКА АРИСТОТЕЛЯ ТА ЇЇ ВІДОБРАЖЕННЯ В СУЧАСНОСТІ

Аристотель по праву вважається найбільшим філософом не тільки свого часу, але і всіх часів. Його роботи стосуються етики, політики, психології, математики, логіки, мистецтва і наук, але до недавнього часу мало де можна

було зіткнутися зі згадкою Аристотеля як великого економіста. З одного боку, це пояснюється історичними причинами, в силу яких Аристотель, не розглядав деякі механізми ринкової економіки, що представляють інтерес в сучасному світі, але ще не існували за його часів. В той же час, серед ряду економістів досить довго існувала думка, що Аристотель, який ставив етичні принципи і людські цінності над головними в економіці законами обміну і споживання, є «ворогом бізнесу», а в сучасному світі саме бізнес найчастіше асоціюється з економікою.

Для Аристотеля економіка – це не тільки і не стільки наука, а й діяльність, спрямована на використання благ, і здатність до здійснення цієї діяльності, і звичка, що формує економічний тип поведінки, і, тільки тоді, наука. У Нікомаховій Етиці Аристотель визначає мету господарювання (економіки) як багатство, але важливо розуміти, що він має на увазі під цим багатством не нескінченне накопичення, а багатство, необхідне для «життя взагалі» і «хорошого життя».

Для Аристотеля значущим є існування двох сутнісно і принципово різних видів виробництва і видів розподілу благ у суспільстві. Перший вид, названий економікою, має на увазі систему, метою якої стає задоволення насущних потреб конкретних людей.

Для задоволення різних потреб людей, що займаються різними видами діяльності і виробляють різні товари (або блага) з'являється обмін і мінова торгівля. Поступово, для оптимізації цього обміну з'являється такий інструмент, як гроші. Дуже важливо підкреслити, що з позиції системи економіки, за Аристотелем, такий інструмент як гроші необхідний саме і тільки для забезпечення зручності обміну.

Другий вид виробництва і розподілу благ Аристотель називає «хрематистикою», маючи на увазі ситуацію, коли прибуток і накопичення грошей стають основною метою діяльності (як, наприклад, лихварство, спекулятивна торгівля). У більш широкому сенсі під хрематистикою розуміється вид господарської діяльності, який націлений (тобто ставить собі за мету) саме на накопичення багатства незалежно від його використання.

У сучасному світі відбулася інверсія етичної оцінки двох видів господарювання – економіки і хрематистики. Починаючи з «економічної людини» А. Сміта, саме егоїстичне прагнення до збагачення стало представлятися основою господарського життя, що приносить користь суспільству.

Безперечною заслугою Аристотеля є аналіз зародження й розвитку торгівлі. Вихідним пунктом, за Аристотелем, була мінова торгівля, тобто безпосередній

обмін продукту на продукт. Поширення мінової торгівлі поступово привело до появи грошей, і мінова торгівля перетворилася на товарну, яка є, власне, обміном за допомогою грошей. У міру нагромадження грошей товарна торгівля, у свою чергу, перетворюється на велику торгівлю, яка належить до хрематистики. Останню форму торгівлі, де гроші функціонують як капітал, Аристотель гостро засуджував, як і лихварство [1].

Економіка Аристотеля побудована на етиці і вся пронизана етикою, тому більшість інтерпретаторів Аристотеля і говорять про актуальність його ідей для сучасної економіки, що практично втратила етичний аспект.

Найбільш економічною є інтерпретація професора економіки з Коннектикуту, доктора Спенсера Пека [2]. Намагаючись відповісти на питання про майбутнє відносин Аристотеля і сучасної економіки, Пек малює дві перспективи: райдужну і похмуру. У райдужній, в яку сам він не дуже вірить, можливо, буде використання етичних принципів і побудови економіки на них. У похмурій, яка представляється Пеку куди більш імовірною, Аристотелю як філософу, що робив ставку на раціональність людини, навряд чи знайдеться місце в пост-модерністському суспільстві.

Однак, ряд економістів в Європі і Південній Америці не погоджуються з Пеком і підкреслюють актуальність економіки Аристотеля сьогодні. Рікардо Креспо, кажучи про актуальність Аристотеля в сучасному світі, акцентує увагу в основному на особистісні якості учасників економічного процесу [3]. Креспо робить висновок, що «концепція Аристотеля вчить, що ми повинні більше піклуватися про сприяння розвитку особистих якостей, ніж про будівництво досконалих систем.

Можна сміливо стверджувати, що Аристотель в певному роді був попередником сучасних економічних теорій і навіть передбачав і класичний і неокласичний підходи до економіки. У той же час не можна не погодитися з думкою, що його концепція не є базою для цих теорій, а лише побічно вплинула на їх авторів.

Підсумовуючи сказане, можна зазначити, що економіка Аристотеля має місце в сучасному світі, зокрема в Україні. Його ідеї та принципи ведення економіки допоможуть нашій країні подолати кризове становище та перейти до сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Економічні погляди Аристотеля [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/47023/politekonomiya/ekonomichni_poglyadi_aristotelya

2. Pack S. J. Aristotle's Difficult Relationship with Modern Economic Theory / Spencer J. Pack. // Foundations of Science. – 2008. – №13. – С. 46.
3. Crespo R. F. On Aristotle and Economics / Ricardo F. Crespo // IAE Business School. – 2008. – С. 35.

Устименко С. Б.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ**

Однією з особливостей ринкової економіки є її циклічний характер, інакше кажучи, економічний розвиток є нестабільним. Економіка в різний час переживає стадії розвитку, спаду, підйому, стагнації тощо. Сучасні суб'єкти підприємництва змушені працювати в умовах економічної нестабільності. Для періоду економічної нестабільності, характерним є підвищена волатильність фінансових і сировинних ринків, ускладнення доступу до кредитних ресурсів і зростання витрат, що в свою чергу негативно відбивається на ефективності та ризиках підприємницької діяльності. З точки зору впливу на економіку, можна говорити про негативний вплив на ринкові ціни та зростання інфляції. Економічна нестабільність, що виходить за рамки національної економіки та зачіпає господарську діяльність на світовому рівні, створює додаткові ризики для підприємницьких структур. Ризики, пов'язані з подорожчанням ресурсів, в тому числі енергетичних, ризики політичних змін, зниження загально ринкових цін – все це здатне чинити вкрай негативний вплив на діяльність суб'єктів підприємництва.

Такі економічні категорії, як результативність господарської діяльності, її ефективність і конкурентоспроможність в ринкових умовах господарювання тісно пов'язані між собою. Конкурентоспроможність, яка виступає індикатором конкуренції, що виникає в рамках різного роду ринкових відносин, відображає відмінності між товарами, роботами та послугами різних суб'єктів ринку і їх ступінь.

Характерним для сучасного підприємницького середовища є прорив в рамках інноваційного розвитку, як технологічних, так і інновацій в галузі управління. У подібній ситуації суб'єктам підприємництва, які здійснюють свою діяльність в сучасних умовах необхідно звернути увагу на інновації, які здатні дозволити їм своєчасно реагувати на зміни підприємницького середовища. Розвитку економічної нестабільності нерідко сприяють також і непрофесійні дії керівництва суб'єктів підприємництва [2, с. 143].